

Case No 76958 - Color Line/Sandefjord Municipality

COMMITMENTS TO THE EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY

In accordance with Article 9 of Chapter II, Protocol 4 to the Surveillance and Court Agreement (the "SCA"), Color Line AS ("*Color Line*") offers the following commitments (the "*Commitments*") with a view to remedying the competition concerns retained by the Authority following its Preliminary Assessment dated 7 October 2015 (the "*Preliminary Assessment*") in the context of its investigation in Case No 76958 - *Color Line/Sandefjord Municipality* and enabling the EFTA Surveillance Authority (the "*Authority*") to adopt a decision confirming that the Commitments meet its concerns (the "*Decision*").

Consistent with Article 9 of Chapter II, Protocol 4 SCA, the Commitments shall not be interpreted as an acknowledgement that Color Line has infringed the EEA competition rules or that the Port Agreement (as defined below) between Color Line and Sandefjord Municipality is incompatible with Article 53 or 54 EEA. Color Line is acting on the assumption that, by accepting these Commitments, the Authority will confirm that there are no longer grounds for action by the Authority without concluding whether or not there has been an infringement of the EEA or the EU competition rules.

This text shall be interpreted in the light of the Decision and in the general framework of EEA law.

1. Basis for the present Commitments

On 24 August 2015 Color Line, Fjord Line AS ("*Fjord Line*") and Sandefjord Municipality entered into a settlement agreement (the "*Settlement*") under Section 19 of the Norwegian Disputes Act (Norwegian: *Tvisteloven*). The Settlement has brought to an end the civil proceedings initiated by Fjord Line against Color Line and Sandefjord Municipality that inter alia have been pending before the District Court of Sandefjord. The Settlement is included as Annex 1 to the present Commitments.

The Settlement sets out rights and obligations incumbent upon Fjord Line, Color Line and Sandefjord Municipality relating notably to sailing times from the Ports of Sandefjord and Strømstad, and access to certain infrastructure within the Ports of Sandefjord and Strømstad.

A copy of the Settlement was communicated to the Authority on 24 August 2015. The Authority subsequently made certain reservations to the Settlement with regards to the rights granted to Color Line and Sandefjord Municipality.

In order to address these reservations, on 7 September 2015 Color Line entered into an agreement with Sandefjord Municipality (the "*Agreement*") which revised certain obligations and rights related to the attribution of sailing times from the Port of Sandefjord. The Agreement is included as Annex 2 to the present Commitments.

2. Commitment to adhere to the obligations set out in the Settlement and the Agreement

Color Line commits to adhere to all obligations incumbent on Color Line under the Settlement (Annex 1) and the Agreement (Annex 2). Consequently, Color Line has through the Agreement inter alia given up its right to utilise the sailing times attributed to it under the Settlement as from the 1 January 2020. The sailing times attributed to Color Line under the Settlement from this date and onwards will be subject to a tendering process by Sandefjord Municipality as described in the Agreement. In so doing, the competition concerns retained by the Authority have been fully addressed.

3. Review

The Authority may, where appropriate, in response to a request of Color Line showing good cause, waive, modify or substitute, in exceptional circumstances, one or more of the undertakings in these Commitments.

* * *

3 November 2015

Trond Kleivdal

President

Color Line AS

Annexes:

Annex 1: Settlement Agreement of 24 August 2015

Annex 2: Agreement between Color Line and Sandefjord Municipality of 7 September 2015

RETTSMEKLINGSPROTOKOLL

Den 24. august i Sandefjord tingrett ble det for lukkede dører, holdt møte etter reglene om rettsmekling.

Saksnr.: 14-139957TVI-SAFO

Rettsmekler: Ekstern rettsmekler Sverre Blandhol

Saken gjelder: Gyldighet av vedtak

Fjord Line AS

Advokat Morten Steenstrup,
Advokat Ola Haugen,
Advokat Aksel Joachim Hageler

mot

Sandefjord kommune

Advokat Miriam Schei
Advokat Ivar Otto Myhre

Color Line AS

Advokat Gunnar Sørle

Til stede:

Peter Frølich, Styreleder Fjord Line; Gisle Dahn, Rådmann Sandefjord kommune; Miriam Schei, Kommuneadvokat Sandefjord kommune; Svein Sørensen, Direktør Maritim Drift Color Line

Partene har gjennomført rettsmeglingsmøter 23. juni, 24. juni, 18. august og 20. august, samt forhandlinger seg imellom og under ledelse av meklere også ut over dette. Det er oppnådd enighet mellom partene, som ønsker å inngå rettsforlik.

Svein Sørensen fremla fullmakt fra styreleder i Color Line AS, Olav Nils Sunde, til å inngå rettsforlik i saken.

Før forliket ble inngått, ble partene orientert om virkningen av rettsforlik, jf. tvisteloven § 19-12.

Det ble inngått slikt:

RETTSFORLIK

Partene i sak 14-139957TVI-SAFO har gjennomført forliksforhandlinger med bistand fra rettsmekler Sverre Blandhol. Det er oppnådd enighet om forholdene gjengitt i denne forliksavtalen.

Sandefjord kommune som eier av Sandefjord havn (nedenfor også kalt kommunen), Color Line AS (heretter kalt CL) og Fjord Line AS (heretter kalt FL) (de to sistnevnte heretter også kalt rederiene), er enige om følgende:

Forliket er ment å sikre en langsiktig og robust løsning på alle tvister som er oppstått mellom partene gjennom likebehandling ved tilgang til havneinfrastruktur og tildeling av seilingstider for ruten mellom Sandefjord og Strømstad. Partene forplikter seg til lojalt å etterleve avtalen og avstå fra enhver form for obstruksjon eller annen handling og/eller unnvikelse som truer formålet og intensjonen med avtalen.

1. Havnetilgang og seilingsplan

Sandefjord kommune gir Fjord Line og Color Line rett til å drive fergevirksomhet i Sandefjord havn frem til og med 31. desember 2025.

Som ledd i iverksettelsen av dette rettsforlik, vil kommunen fastsette den seilingsplan som følger av **vedlegg 1**. Denne seilingsplanen skal få virkning så snart det er praktisk mulig, og senest innen 3 uker etter at forutsetningene for rettsforliket er oppfylt, jf punkt 9 nedenfor, og skal gjelde til og med 31. desember 2020. Denne seilingsplanen trer istedenfor alle tidligere vedtak eller avtaler om seilingstider.

Sandefjord kommune skal innen utgangen av 31. desember 2019 tildele seilingstider gjeldende fra og med 1. januar 2021 til og med 31. desember 2025. Alle tildelinger av seilingstider må skje i overensstemmelse med de til enhver tid gjeldende lover og regler. Tildelingen skal ivareta grunnleggende krav til konkurranse, likebehandling og ikke-diskriminering, og gjøres gjeldende for eksisterende og eventuelle nye aktører. Et rederi som allerede har fastsatte seilingstider i den til enhver tid løpende seilingsplan og som ved tildeling av nye seilingstider ønsker å fortsette med de samme seilingstidene skal ha rett til dette.

Fra og med 1. januar 2026 har ingen av rederiene rett til å benytte Sandefjord havn til fergevirksomhet, dersom kommunen ønsker å benytte havnen til andre formål. Dersom det skal være fortsatt fergevirksomhet i havnen etter 31. desember 2025 skal tildeling av seilingstider ivareta grunnleggende krav til konkurranse, likebehandling og ikke-diskriminering. Kommunen skal i tilfelle fastsette kriterier for tildeling av seilingstider innen 31. desember 2024.

2. Endringer i seilingsplanen, ansvarsbegrensning

Eventuelle justeringer av seilingsplanen som måtte bli nødvendig som følge av at en ny aktør ønsker tilgang i havnen, krav fra Strømstad kommune, myndighetskrav eller andre tvingende grunner utenfor partenes herredømme, skal skje på en ikke-diskriminerende måte og i tråd med prinsippene i punkt 1 over.

Rederienes rettigheter etter sine avtaleforhold med kommunen er begrenset til det som ikke strider mot lov eller forskrift. Dette innebærer at hverken CL eller FL kan kreve erstatning fra kommunen dersom seilingstidene endres som følge av slike forhold i tråd med

ovennevnte tildelingskriterier, samt at kommunen ansvarsfritt kan innrette seg etter lovlige myndighetskrav uten først å måtte bestride disse i søksmål eller være part i søksmål som rederiene måtte gjennomføre. Rederiene kan heller ikke kreve erstatning for påståtte tap forårsaket av kommunens tildeling av seilingstider i henhold til tildelingskriterier som nevnt i denne avtale eller gjennomføring av denne avtalen.

3. Forholdet til Strømstad kommune

CL og FL vil hver for seg søke Strømstad kommune om tildeling av seilingstider som korresponderer med seilingstider tildelt i tråd med denne avtalen. Partene vil så langt det er mulig innenfor rammen av gjeldende regler i fellesskap og/eller hver for seg arbeide aktivt og lojalt for å medvirke til en bruk av Strømstad havn som korresponderer med bruken av Sandefjord havn.

4. Frafallelse av krav

Kommunen, CL og FL frafaller ethvert erstatningskrav de måtte ha mot hverandre i tilknytning til konflikten om havnetilgang for ruten mellom Sandefjord og Strømstad. Herunder frafaller FL ethvert krav mot kommunen fremsatt i den verserende sak for Sandefjord tingrett og ethvert krav mot CL og/eller andre selskaper i Color Line-gruppen som fremmet i forliksklager av 26. januar 2015 og 9. juli 2015 til Oslo forliksråd.

5. Forholdet til ESA

Partene vil i fellesskap og/eller hver for seg arbeide aktivt og lojalt for at ESA skal avslutte sin behandling av sak nr 76958 som ble besluttet åpnet ved ESAs vedtak av 5. mars 2015, jf også punkt 9 nedenfor, så snart rettsforliket er bindende inngått av alle tre parter, herunder at også forutsetningen i punkt 9 (2) nedenfor er oppfylt

FL sin klage til ESA over kommunens og CLs forhold vedrørende FLs havnetilgang skal anses som trukket samtidig med at vilkårene i punkt 9 (2) og deretter 9 (1) nedenfor er oppfylt.

6. Rettssaken for Sandefjord tingrett

Så snart forutsetningene for rettsforliket er oppfylt, jf punkt 9 nedenfor, blir den verserende rettssak for Sandefjord tingrett å heve som forlikt slik at hver part bærer sine egne

saksomkostninger. Kostnadene til rettsmegleren og eventuelle øvrige kostnader ved tingretten bæres av partene med 1/3 på hver.

7. Infrastruktur i Sandefjord

Kommunen og FL vil inngå avtale vedrørende om-/tilbygg av terminalbygget i samsvar med tegning datert 18. januar 2015, jf vedtak i Sandefjord formannskap 6. mai 2014 i sak 59/14. Avtalen skal basere seg på prinsipper som angitt i **vedlegg 2**.

Med unntak av arealer leiet eksklusivt av de respektive rederi, skal CL og FL ha rett til å benytte fellesarealer i terminalbygget og annen infrastruktur i Sandefjord havn på ikke-diskriminerende vilkår basert på likebehandling av rederiene, dog slik at rederi med skip i fergeleiet som klargjøres for førstkommende avgang skal ha prioritet ved motstrid. CL har for øvrig ingen forrang eller prioritert rett til bruk av terminalbygget og annen infrastruktur i Sandefjord havn. CL skal dog fortsatt kunne ha og på eksklusiv basis benytte det utstyr og de innretninger CL har på fellesarealer på utstikker 1 og i terminalen, og som CL benytter for sin drift.

CL tilbyr å oppgi 2 parkeringsplasser i Sandefjord havn som kommunen tilbyr FL å leie på like vilkår.

Praktiske forhold i havnen skal søkes løst gjennom dialog mellom partene. Dersom slike spørsmål ikke finner sin løsning ved slik dialog, kan hver av partene kreve avholdt samordningsmøter ledet av havnesjefen i Sandefjord. Dersom partene ikke blir enige, kan havnesjefen treffe avgjørelse med bindende virkning.

8. Infrastruktur i Strømstad

CL gir FL tilgang til sine fasiliteter i Strømstad havn som følger:

- Tube med tilhørende inn- og utganger med unntak av inngangen mot ventehall.
- Rett til å forlenge tuben mot syd, alternativt etablere gangvei ved trappen.
- Rett til å plassere mobil innsjekkingsskranke ved området utenfor tollgrensen.
Denne retten er betinget av aksept fra tollvesenet. Skranken skal være ute av syne

for CLs passasjerer når den ikke er i bruk av FL, eventuelt slik at den tildekkes med nøytralt trekk eller lignende.

- Rett til å installere WIFI og bredbånd i de arealer som er nevnt ovenfor.
- Rett til å etablere tilgang til strøm i disse arealene, fortrinnsvis ved tegning av særskilt abonnement og under enhver omstendighet mot å betale alle faktiske kostnader.

FL skal kunne åpne og låse av de ovennevnte arealer også uten at CLs personell er tilstede.

Som vederlag for denne tilgangen skal FL betale CL NOK 120.000 pr år med årlig regulering etter den norske konsumprisindeks (KPI) pr 15. august 2015. FL skal videre etter regning betale en forholdsmessig andel av felleskostnadene (renhold, vakthold, oppvarming, belysning, løpende vedlikehold etc) for de arealer FL får adgang til, beregnet på grunnlag av antall passasjerer (pax). Dersom FL på en måte som ikke er merkbar for CLs passasjerer, og som er etterprøvbart for CL, besørger og bekoster telling av henholdsvis CLs og FLs passasjerer som benytter tuben, fordeles felleskostnadene på dette grunnlag

CL vil aktivt medvirke til å få på plass en løsning av FLs behov for tilgang til toalett for sine passasjerer. Kostnadene ved den løsning man finner bæres av FL.

CL har rett til vederlagsfritt å benytte FLs eventuelle forlengelse av tuben, og herunder iverksette de ytterligere endringer som CL måtte få behov for. Ved opphøret av FLs bruk, tilfaller den eventuelle forlengelse CL vederlagsfritt.

CL forbeholder seg å godkjenne FLs tegninger og planer forøvrig for de tiltak som er nevnt i dette punkt. Slik godkjenning skal ikke tilbakeholdes eller utsettes uten saklig grunn. Alle kostnader ved gjennomføring av tiltakene som FL pådrar seg selv, samt rimelige og nødvendige kostnader som påløper på CLs hånd, bekostes av FL.

FLs rettigheter i henhold til dette punkt 8 varer så lenge CL eier fasilitetene og trafikkerer Strømstad havn, dog ikke etter utgangen av 2025. FLs rett etter dette punkt er ikke til

hinder for at CL finner andre løsninger for å dekke sine behov. Blir dette aktuelt, vil CL tilstrebe å gi FL tilsvarende tilgang basert på den nye løsning, dog slik at FL i så fall må dekke de faktiske nødvendige kostnader ved dette.

Dersom det er aktuelt, er CL innstilt på å forhandle med FL om bruk av CLs fasiliteter i Strømstad havn også etter utløpet av 2025.

9. Forutsetninger for rettsforliket

Rettsforliket er bygget på følgende forutsetninger:

- 1) Den saksbehandling ESA innledet ved sine beslutninger av 5. mars 2015 bringes til endelig avslutning ved ESAs beslutning om henleggelse av saken, alternativt at ESA avgir prima facie aksept av forslag til commitment, basert på de samme løsninger som rettsforliket, som grunnlag for avslutning av ESAs saksbehandling. Med prima facie aksept av forslag til commitment, menes at ESA aksepterer å markedsteste forslaget.

Partene har til hensikt å akseptere eventuelle justeringer i rettsforliket dersom dette er påkrevd for å oppnå ovennevnte henleggelse eller prima facie aksept av forslag til commitment.

- 2) Rettsforliket godkjennes av Sandefjord kommune ved kompetent myndighet, senest innen kl. 24.00 den 28. august 2015.

Rettsforliket trer i kraft så snart disse betingelsene er oppfylt. Dersom dette ikke har funnet sted innen 10. september 2015 kl 2400, bortfaller rettsforliket hvis og når en av partene gir de øvrige to parter melding om at rettsforliket er bortfalt. Seilingsplanen i vedlegg 1 iverksettes så snart det er praktisk mulig etter at rettsforliket er trådt i kraft, jf punkt 1 ovenfor.

10. Forholdet til tidligere avtaler

Rettsforliket rokker i utgangspunktet ikke ved tidligere inngåtte avtaler mellom noen av partene. I den utstrekning rettsforliket ikke samsvarer med tidligere inngåtte avtaler, går rettsforliket foran så langt det er nødvendig for å gjennomføre forliket. Tidligere avtaler

skal ikke anses som grunnlag for krav om prioritet ved tildeling av seilingstider eller forvaltning av havnens infrastruktur.

Partene er enige om at eventuelle tvister med Sandefjord kommune, uansett voldgiftsklausul eller ikke i den aktuelle avtalen, skal løses ved de ordinære domstolene.

11. Tvisteløsning

Tvister mellom partene om avtalen og de forhold den omhandler bør søkes løst i minnelighet.

Dersom partene ikke lykkes med å løse tvisten ved forhandlinger, skal tvisten behandles etter reglene her.

Tvisten behandles først ved mekling og deretter ved de ordinære domstoler.

Før tvisteløsning iverksettes skal parten skriftlig varsle den andre om det krav som kan bli fremmet og grunnlaget for det. Den som mottar varslet, skal innen rimelig tid ta stilling til kravet og grunnlaget for det.

Dersom partene ikke innen rimelig tid etter at krav er varslet og eventuelt besvart når frem til en minnelig løsning gjennom forhandlinger, skal tvisten overføres til mekling.

Mekler oppnevnes av Sandefjord tingrett med mindre partene blir enige om å benytte en annen mekler.

Mekler innkaller partene til et forberedende møte for å avklare fremgangsmåten for meklingen. I det forberedende møtet skal mekleren i samråd med partene fastsette frister for eventuelle skriftlige innlegg i saken og beramme et meklingsmøte. Mekleren kan også påbegynne meklingen i det forberedende møte, dersom partene ønsker det og mekleren finner det hensiktsmessig.

Tvisteloven §§ 7-2, 7-3 og 7-4 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Hver av partene kan når som helst etter at det forberedende møtet er gjennomført kreve meklingen avsluttet.

Søksmål kan ikke reises før mekling som nevnt ovenfor er gjennomført, jf. tvisteloven § 5-4.

11. Kommunikasjon utad

Partene legger til grunn at rettsforliket er offentlig, og vil gjøre forliket kjent ved en felles pressemelding

Ettersom partene ønsker å legge konflikten om havnetilgang for ruten mellom Sandefjord og Strømstad bak seg, er de enige om ikke å gi utbroderende kommentarer til saken eller løsningen av den.

* * *

Peter Frølich, Styreleder Fjord Line AS

Gisle Dahn, Rådmann Sandefjord kommune

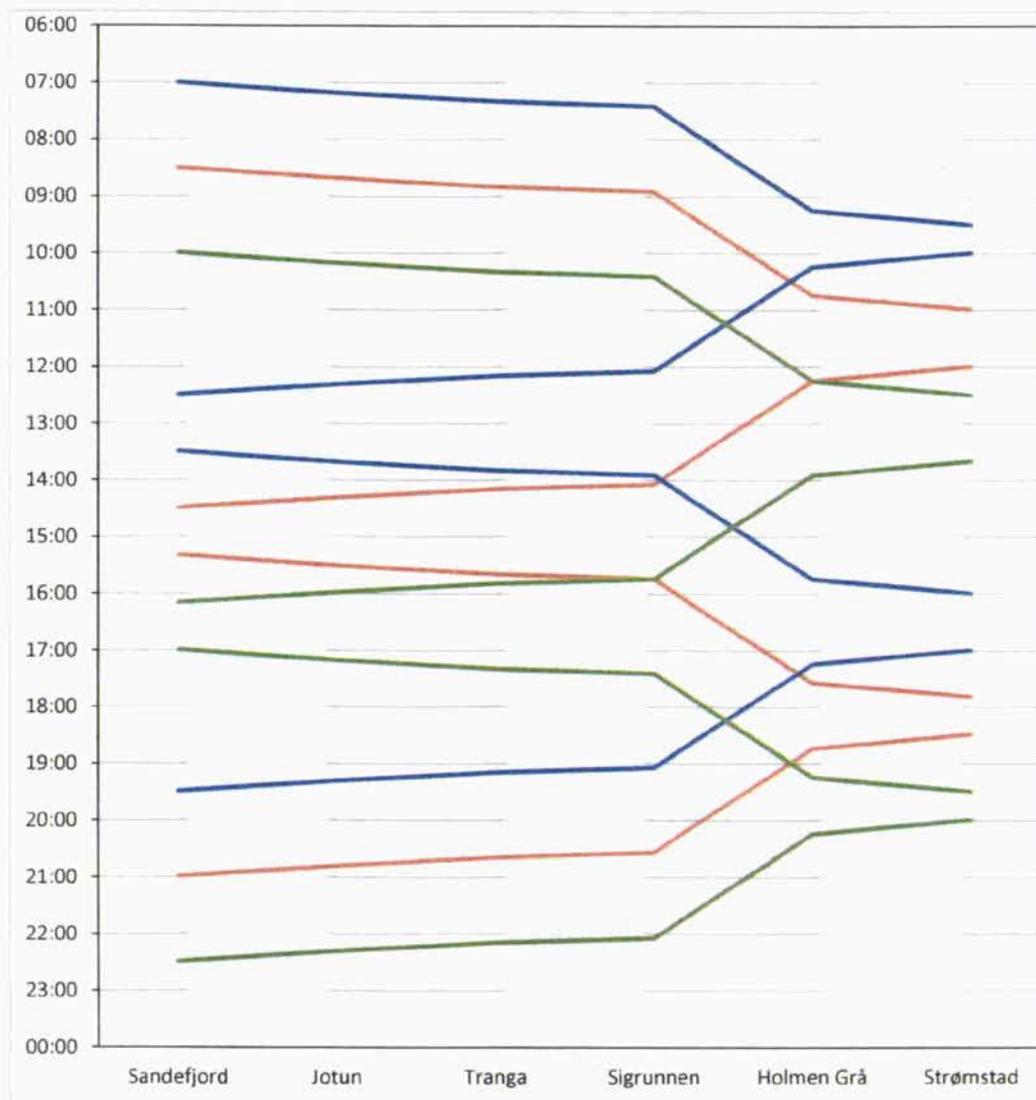
For: Olav Nils Sunde, Styreleder Color Line AS
Svein Sørensen, etter fullmakt

Sverre Blandhol

Rettsmeglingsmøtet varte fra kl. 13.30 til kl. 14.00.

Vedlegg 1

Figur 1: Ruteplanforslag fra Sandefjord med avgang kl. 7:00 blå linje (CL), kl. 8:30 oransje linje (FL) og grønn linje (CL) kl. 10:00.

Tabell 1: Ruteplanforslag hele året

Ferge	Avgang Sandefjord	Ankomst Strømstad	Avgang Strømstad	Ankomst Sandefjord
Color Line	07:00	09:30	10:00	12:30
Fjord Line	08:30	11:00	12:00	14:30
Color Line	10:00	12:30	13:40	16:10
Color Line	13:30	16:00	17:00	19:30
Fjord Line	15:20	17:50	18:30	21:00
Color Line	17:00	19:30	20:00	22:30

Vedlegg 2 – Terminalbygg Sandefjord kommune

1. Bakgrunn

- a. Partene er enige om at man skal bygge ut terminalbygget i henhold til vedlagte tegninger (**bilag 1**). Tilbygget vil i sin helhet settes av som fellesareal til bruk for begge rederier og andre.
- b. Etter utbyggingen vil fellesfasiliteter som toalett og inngangsarealer flyttes ut i tilbygget i henhold til tegningene i bilag 1.
- c. Fjord Line vil deretter gis mulighet til å leie på eksklusiv basis frigjort areal i den opprinnelige terminalbygningen, jf bilag 1.

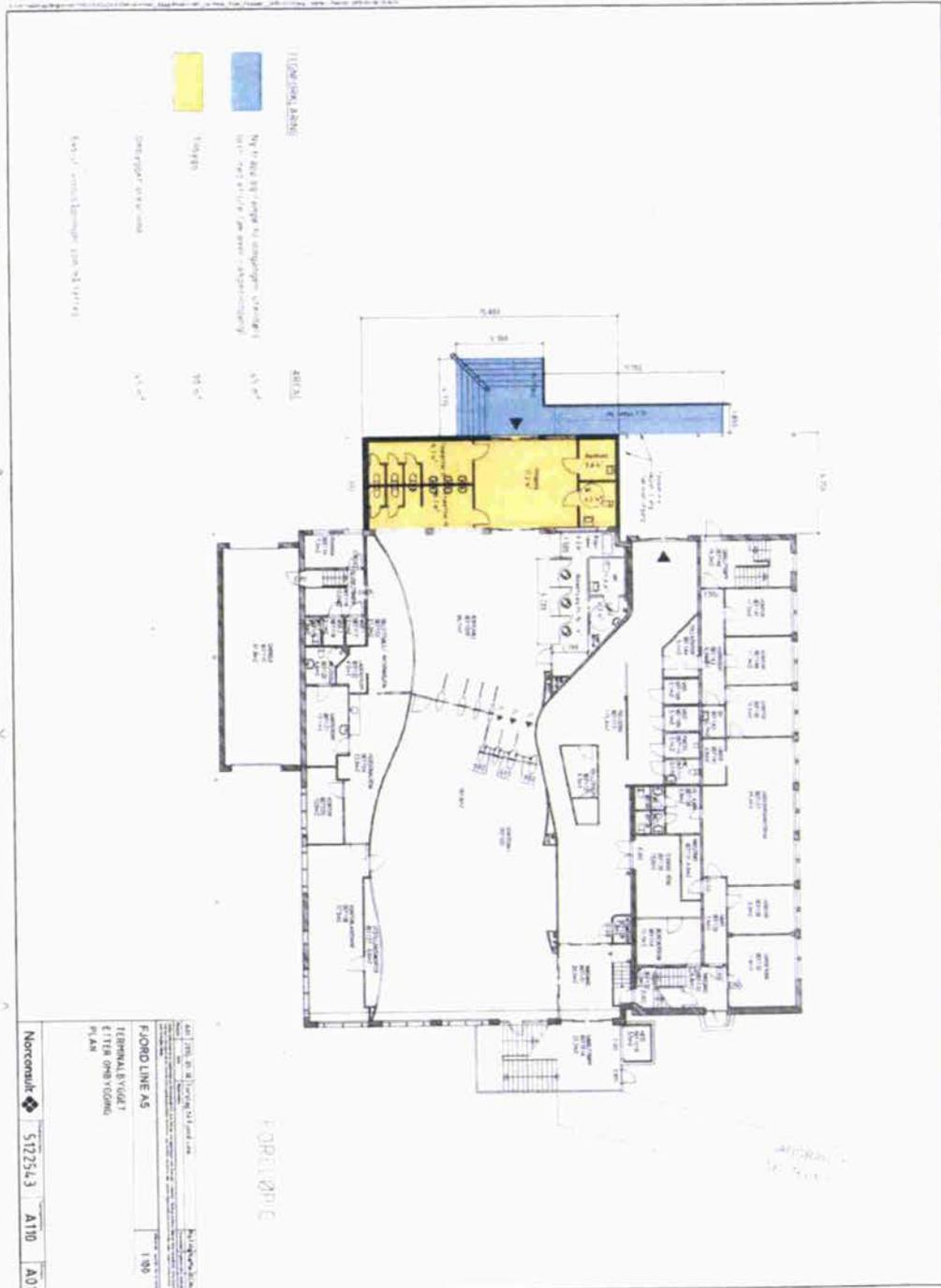
2. Avtale om utbygging av terminalbygget

- a. Sandefjord kommune forestår utbyggingen av terminalbygget i henhold til bilag 1, herunder utarbeider søknad til bygningsmyndigheten.
- b. Sandefjord kommune har full eiendomsrett til tilbygget.
- c. Tilbygget finansieres av Sandefjord kommune gjennom de ordinære havnevederlagene som tas inn i havnekassen.

3. Avtale om leie av arealer i terminalbygget

- a. Sandefjord kommune og Fjord Line inngår en leieavtale for leie av arealer i terminalbygget i henhold til kommunens ordinære utleievilkår.
- b. Vilkår og betingelser skal være ikke-diskriminerende og tilsvare det som tilbys andre leietagere.

Bilag 1 til vedlegg 2.

AVTALE

Sandefjord kommune som eier av Sandefjord havn (nedenfor også kalt kommunen), Color Line AS (heretter kalt CL) og Fjord Line AS (heretter kalt FL) inngikk den 24. august 2015 et rettsforlik for å løse de tvister som er oppstått mellom partene vedrørende tilgang til havneinfrastruktur og tildeling av seilingstider for ruten mellom Sandefjord og Strømstad.

Rettsforliket er bygget på to forutsetninger, som er nærmere angitt i rettsforliket punkt 9. Forutsetningen i punkt 9 (2), at rettsforliket godkjennes av Sandefjord kommune ved kompetent myndighet, er oppfylt. Forutsetningen i punkt 9 (1), at den saksbehandling ESA innledet ved sine beslutninger av 5. mars 2015 bringes til endelig avslutning ved ESAs beslutning om henleggelse av saken, alternativt at ESA avgir prima facie aksept av forslag til commitment, er ennå ikke oppfylt.

For det tilfelle at det skulle bli nødvendig å foreta justeringer i rettsforliket for å oppfylle forutsetningen i punkt 9 (1), heter det i rettsforliket punkt 9 (1) annet avsnitt:

«Partene har til hensikt å akseptere eventuelle justeringer i rettsforliket dersom dette er påkrevd for å oppnå ovennevnte henleggelse eller prima facie aksept av forslag til commitment.»

Etter at partene har orientert ESA om rettsforliket og vært i kontakt med ESA, har partene utvekslet forslag til justeringer i rettsforliket for å imøtekomme bemerkninger ESA har hatt til rettsforlikets innhold. Slik kommunen og CL har oppfattet det, har ESA ikke tilkjennegitt noen innvending mot FLs rettigheter eller plikter ifølge rettsforliket. Derimot har ESA hatt bemerkninger knyttet til kommunens og CLs rettigheter og plikter ifølge rettsforliket.

På denne bakgrunn, og av hensyn til fremdriften i bestrebelsene på å oppfylle forutsetningen i rettsforliket punkt 9 (1), er kommunen og CL blitt enige om følgende endringer i disse to partenes rettigheter og plikter i tilknytning til rettsforliket:

Det som er bestemt nedenfor, skal ikke på noen måte påvirke, herunder innskrenke, FLs rettigheter eller plikter i henhold til rettsforliket inngått mellom CL, FL og kommunen, datert 24. august 2015.

Med referanse til rettsforliket punkt 1 første avsnitt:

CLs rett til å drive fergevirksomhet i Sandefjord havn er fra og med 1. januar 2020 betinget av at CL er tildelt seilingstider.

Med referanse til rettsforliket punkt 1 annet avsnitt:

For CLs vedkommende skal seilingsplanen i rettsforliket vedlegg 1 bare gjelde til og med 31. desember 2019. Med virkning fra 1. januar 2020 frafaller CL sin rett ifølge rettsforliket til de seilingstider som er angitt med blå og grønne linjer i rettsforliket vedlegg 1.

Med referanse til rettsforliket punkt 1 tredje avsnitt:

For de seilingstider som i seilingsplanen i rettsforliket vedlegg 1 er angitt med blå og grønne linjer, gjelder følgende:

Sandefjord kommune skal innen utgangen av 2016 tildele disse seilingstidene gjeldende fra og med 1. januar 2020 til og med 31. desember 2025. Tildelingen må skje i overensstemmelse med de til enhver tid gjeldende lover og regler. Tildelingen av disse seilingstidene gjøres på grunnlag av kriterier som kommunen fastsetter og kunngjør senest 1. mars 2016 med søknadsfrist 1. september 2016. Kriteriene skal ivareta grunnleggende krav til konkurranse, likebehandling og ikke-diskriminering, og gjøres gjeldende for eksisterende og eventuelle nye aktører.

CL frafaller med virkning fra og med 1. januar 2020 sin rett ifølge rettsforliket punkt 1 tredje avsnitt siste setning.

Med referanse til rettsforliket punkt 1 fjerde avsnitt:

Slik det fremgår av rettsforliket punkt 1 fjerde avsnitt, har ingen av rederiene rett til å benytte Sandefjord havn til fergevirksomhet fra og med 1. januar 2026 dersom kommunen ønsker å benytte havnen til andre formål.

I kunngjøringen av kriterier for tildeling av de seilingstider som er angitt med blå og grønne linjer i seilingsplanen i rettsforliket vedlegg 1 for perioden 2020-2025, skal kommunen opplyse at et rederi som har fått tildelt seilingstid for 2020-2025 og som med bakgrunn i denne tildelingen har satt inn et vesentlig ombygget og spesialtilpasset skip eller et nytt skip, som motstykke til investeringen og under stadig forutsetning av at kommunen holder havnen åpen for fergetrafikk etter utløpet av 2025, skal ha fortrinnsrett til å videreføre seilingstidene for dette skipet så lenge havnen holdes åpen for fergevirksomhet, dog ikke utover 31. desember 2030.

Denne avtalen er betinget av at rettsforliket inngått 24. august 2015 trer i kraft.

Nærværende avtale undertegnes i to eksemplarer, hvorav partene beholder ett hver. Partene vil i felleskap gjøre avtalen kjent for FL.

Sandefjord, den 7. september 2015

Gisle Dahn, Rådmann Sandefjord kommune

Oslo, den 7. september 2015

Trond Kleivdal, Konsernsjef Color Line AS

MEDIATION RECORD

On 24 August, a meeting was held in camera at Sandefjord District Court pursuant to the rules on mediation.

Case no.: 14-139957TVI-SAFO

Mediator: External mediator Sverre Blandhol

The subject matter of the case: Validity of decision.

Fjord Line AS
Advocate Morten Steenstrup
Advocate Ola Haugen
Advocate Aksel Joachim Hageler

versus

Sandefjord municipality
Advocate Miriam Schei
Advocate Ivar Otto Myhre

Color Line AS
Advocate Gunnar Sørli

Present:

Peter Frølich, Chairman of the Board, Fjord Line; Gisle Dahn, Chief Municipal Executive, Sandefjord municipality; Miriam Schei, municipal lawyer, Sandefjord municipality; Svein Sørensen, Director of Maritime Operations, Color Line.

The parties have held mediation meetings on 23 June, 24 June, 18 August and 20 August, as well as negotiations both directly and under the direction of a mediator. The parties have reached an agreement and wish to conclude an in-court settlement.

Svein Sørensen presented an authorisation from the Chairman of the Board of Color Line AS, Olav Nils Sunde, to conclude an in-court settlement in the case.

Before the settlement was concluded, the parties were informed of the effect of an in-court settlement; see section 19-12 of the Dispute Act.

The parties have concluded the following

IN-COURT SETTLEMENT

The parties to case 14-139957TVI-SAFO have held settlement negotiations with the assistance of mediator Sverre Blandhol. Agreement has been reached on the matters set out in this settlement agreement.

Sandefjord municipality as the owner of Sandefjord port (also referred to below as the municipality), Color Line AS (hereafter referred to as CL) and Fjord Line AS (hereafter referred to as FL) (the latter two hereafter also referred to as the shipping companies), have agreed as follows:

This settlement is intended to secure a long-term, robust solution to all disputes which have arisen between the parties through equal treatment in connection with access to port infrastructure and the allocation of sailing times for the route between Sandefjord and Strømstad. The parties undertake to act in loyal compliance with the agreement and to refrain from any form of obstruction or other act and/or evasion which threatens the purpose and intention of the agreement.

1. Port access and sailing plan

Sandefjord municipality grants Fjord Line and Color Line the right to operate ferry services at Sandefjord port until 31 December 2025.

As part of the implementation of this in-court settlement, the municipality will adopt the sailing plan specified in **Annex 1**. This sailing plan shall take effect as soon as practicable, and no later than three weeks after the conditions for the in-court settlement are met, see section 9 below, and shall apply until 31 December 2020. This sailing plan shall replace all earlier decisions or agreements relating to sailing times.

By the end of 31 December 2019, Sandefjord municipality shall allocate sailing times for the period from 1 January 2021 until 31 December 2025. All allocations of sailing times shall be made in accordance with the laws and regulations applicable at the relevant time. The allocation shall safeguard fundamental competition, equal treatment and non-discrimination requirements, and shall apply to existing and any new parties. A shipping company which already has fixed sailing times in the sailing plan applicable at the relevant time and which in connection with the allocation of new sailing times wishes to retain the same sailing times shall be entitled to do so.

As of 1 January 2026, neither shipping company shall be entitled to use Sandefjord port for ferry services, if the municipality wishes to use the port for other purposes. If ferry services are to continue operating from the port after 31 December 2025, the municipality shall set criteria for the allocation of sailing times by 31 December 2024.

2. Changes to the sailing plan, limitation of liability

Any adjustments of the sailing plan which may become necessary because a new party wishes to have access to the port, requirements imposed by Strømstad municipality, official requirements or other imperative grounds outside the control of the parties shall be implemented in a non-discriminatory manner and in accordance with the principles set out in section 1 above.

The rights of the shipping companies under their contracts with the municipality shall be limited to matters which do not contravene laws or regulations. This means that neither CL nor FL may claim damages from the municipality if their sailing times are changed as a result of such factors in accordance with the aforementioned allocation criteria, and that the municipality may comply with lawful

official requirements without incurring liability and without first having to contest these through legal proceedings or by being party to any legal proceedings instituted by the shipping companies. Nor may the shipping companies claim damages in respect of alleged losses caused by the municipality's allocation of sailing times in accordance with the allocation criteria set out in this agreement or the implementation of this agreement.

3. Relationship with Strømstad municipality

CL and FL shall individually apply to Strømstad municipality for the allocation of sailing times corresponding to the sailing times allocated under this agreement. To the extent possible within the framework of the applicable rules, the parties shall jointly and/or individually make active and loyal efforts to ensure that Strømstad port is used in a manner corresponding to the use of Sandefjord port.

4. Waiver of claims

The municipality, CL and FL shall waive all damages claims they may have against one another in connection with the conflict relating to port access for the route between Sandefjord and Strømstad. Among other things, FL shall waive all claims against the municipality presented in the ongoing case before Sandefjord District Court and all claims against CL and/or other companies in the Color Line Group submitted in the applications for conciliation submitted to Oslo Conciliation Board and dated 26 January 2015 and 9 July 2015.

5. Relationship with ESA

The parties shall jointly and/or individually make active and loyal efforts to ensure that ESA discontinues its proceedings in case number 76958, opened by ESA's decision of 5 March 2015, see also section 9 below, as soon as the in-court settlement becomes binding on all three parties and the condition in section 9(2) below is fulfilled.

FL's complaint to ESA regarding the circumstances of the municipality and CL in relation to FL's port access shall be deemed withdrawn at the same time as the conditions in section 9(2) and thereafter 9(1) below are fulfilled.

6. The legal proceedings before Sandefjord District Court

As soon as the conditions for the in-court settlement are met, see section 9 below, the ongoing legal proceedings before Sandefjord District Court shall be withdrawn as settled, with each party bearing its own legal costs. The costs of mediation and any other district court costs shall be borne by the parties in shares of 1/3 each.

7. Infrastructure in Sandefjord

The municipality and FL shall conclude an agreement concerning the rebuilding/extension of the terminal building in accordance with the drawing dated 18 January 2015; see the decision of Sandefjord municipal executive board of 6 May 2014 in case 59/14. The agreement shall be based on the principles specified in **Annex 2**.

With the exception of space rented exclusively by the respective shipping companies, CL and FL shall be entitled to use common areas in the terminal building and other infrastructure at Sandefjord port on non-discriminatory terms based on equal treatment of the shipping companies, although a shipping company which has a ship in the ferry berth which is being readied for the next departure shall have priority in the event of any conflict. CL shall not otherwise take precedence or have a priority right to use the terminal building and other infrastructure at Sandefjord port. However, CL shall be permitted to continue to keep, and exclusively use, the equipment and facilities which CL maintains in common areas on pier 1 and in the terminal and uses in its operations.

CL has offered to surrender two parking spaces at Sandefjord port, which the municipality offers to FL to rent on equal terms.

Efforts shall be made to resolve practical issues relating to the port through dialogue between the parties. If such issues cannot be resolved through such dialogue, either party may demand a coordination meeting chaired by the harbour master at Sandefjord. If the parties fail to agree, the harbour master may make a binding decision.

8. Infrastructure in Strømstad

CL grants FL access to its facilities at Strømstad port, as follows:

- Tube and associated entrances and exits, with the exception of the entrance to the passenger hall.
- Right to extend the tube southwards, alternatively to establish a footpath by the stairs.
- Right to place a mobile check-in desk in the area outside the customs boundary. This right shall be conditional upon the consent of the customs authorities. The desk shall be kept out of the sight of CL's passengers when not in use by FL, potentially by means of a neutral cover or similar arrangement.

- Right to install Wi-Fi and broadband in the areas mentioned above.
- Right to establish access to electricity in these areas, preferably by establishing separate subscriptions and, in all circumstances, paying all actual costs.

FL shall be permitted to open and lock the aforementioned areas, including when none of CL's personnel are present.

By way of payment for such access, FL shall pay CL the sum of NOK 120,000 per year, adjusted annually in accordance with the Norwegian consumer price index (CPI) as at 15 August 2015. Further, FL shall pay a share of the invoiced common costs (cleaning, security, heating, lighting, ongoing maintenance, etc.) relating to the areas to which FL is granted access, calculated based on the number of passengers (pax). If FL arranges and pays for the counting of CL and FL's passengers using the tube in a manner which is unnoticeable to CL's passengers and verifiable by CL, the common costs shall be allocated on this basis.

CL shall actively assist in finding a solution to give FL access to toilets for its passengers. The cost of the identified solution shall be borne by FL.

CL shall be entitled to free use of any extension of the tube installed by FL, and to make any additional changes it may require. If FL ceases to use the tube, any extension shall devolve to CL free of charge.

CL otherwise reserves the right to approve FL's drawings and plans relating to the measures mentioned in this section. Such approval shall not be withheld or delayed except on objective grounds. FL shall pay all costs of implementing the measures desired by FL, as well as reasonable and necessary costs incurred by CL.

FL's rights under this section 8 shall continue for as long as CL owns the facilities and uses Strømstad port, albeit not beyond the end of 2025. FL's rights under this section shall not prevent CL from finding other solutions to meet its needs. If this situation arises, CL

shall seek to grant FL corresponding access based on the new solution, although in such cases FL shall cover the actual necessary costs associated with this.

If this becomes relevant, CL is willing to negotiation with FL regarding continued use of CL's facilities at Strømstad port after the end of 2025.

9. Conditions for the in-court settlement

The in-court settlement is based on the following conditions:

- 1) That the administrative proceedings initiated by ESA through its decisions of 5 March 2015 are terminated with final effect through a decision by ESA to discontinue the proceedings or, alternatively, that ESA indicates *prima facie* acceptance of the commitment proposal, based on the same solutions as in the in-court settlement, as a basis for terminating ESA's administrative proceedings. "*Prima facie* acceptance of the commitment proposal" means that ESA approves market-testing of the proposal.

The parties intend to accept potential adjustments to the in-court settlement if these are required to achieve the aforementioned discontinuation or *prima facie* acceptance of the commitment proposal.

- 2) That the in-court settlement is approved by Sandefjord municipality, through a competent authority, no later than by 24:00 on 28 August 2015.

The in-court settlement shall take effect as soon as these conditions are met. If this has not occurred by 24:00 on 10 September 2015, the in-court settlement shall lapse if and when one of the parties gives the other two parties notice that the in-court settlement has lapsed. The sailing plan in Annex 1 shall be implemented as soon as practicable after the in-court settlement has entered into force; see section 1 above.

10. Relationship with earlier agreements

In principle, the in-court settlement shall not affect previously concluded agreements between any of the parties. If the in-court settlement is inconsistent with previously concluded agreements, the in-court settlement shall take precedence wherever necessary to implement the settlement. Previous agreements

shall not be regarded as grounds for claims of priority in the allocation of sailing times or the management of port infrastructure.

The parties agree that any disputes with Sandefjord municipality, irrespective of any arbitration clause in the relevant agreement, shall be resolved by the ordinary courts.

11. Dispute resolution

Efforts shall be made to achieve amicable resolution of disputes between the parties concerning the agreement and the matters dealt with in it.

If the parties fail to resolve a dispute through negotiations, the dispute shall be dealt with in accordance with the rules set out here.

The dispute shall first be the subject of mediation, and thereafter be heard by the ordinary courts.

Before dispute resolution is implemented, the parties shall give notice to one another of the claim which may be made and the grounds for it. A party receiving such notice shall respond to the claim and grounds within a reasonable period.

If the parties fail to agree on an amicable solution through negotiations within a reasonable period after the claim is notified and, in relevant cases, replied to, the dispute shall be referred to mediation.

A mediator shall be appointed by Sandefjord District Court unless the parties agree to use a different mediator.

The mediator shall summon the parties to a preparatory meeting to clarify the mediation procedure. At this preparatory meeting, the mediator shall, in consultation with the parties, set deadlines for any written submissions in the case and schedule a mediation meeting. The mediator may also begin mediating at the preparatory meeting if the parties so wish and the mediator considers it appropriate.

Sections 7-2, 7-3 and 7-4 of the Dispute Act shall apply correspondingly wherever relevant.

Either party may claim termination of the mediation proceedings at any time after the preparatory meeting has been held.

No legal proceedings may be instituted before mediation as described above has been completed; see section 5-4 of the Dispute Act.

11. External communications

The parties have agreed that the in-court settlement shall be public, and will announce the settlement by means of a joint press release.

Since the parties wish to put the conflict relating to port access for the route between Sandefjord and Strømstad behind them, they have agreed not to comment further on the matter or its resolution.

* * *

Peter Frølich, Chairman of the Board, Fjord Line AS

Gisle Dahn, Chief Municipal Executive, Sandefjord municipality

**For: Olav Nils Sunde, Chairman of the Board, Color Line AS
Svein Sørensen authorised signatory**

Sverre Blandhol

The mediation meeting lasted from 13:30 to 14:00.

Annex 1

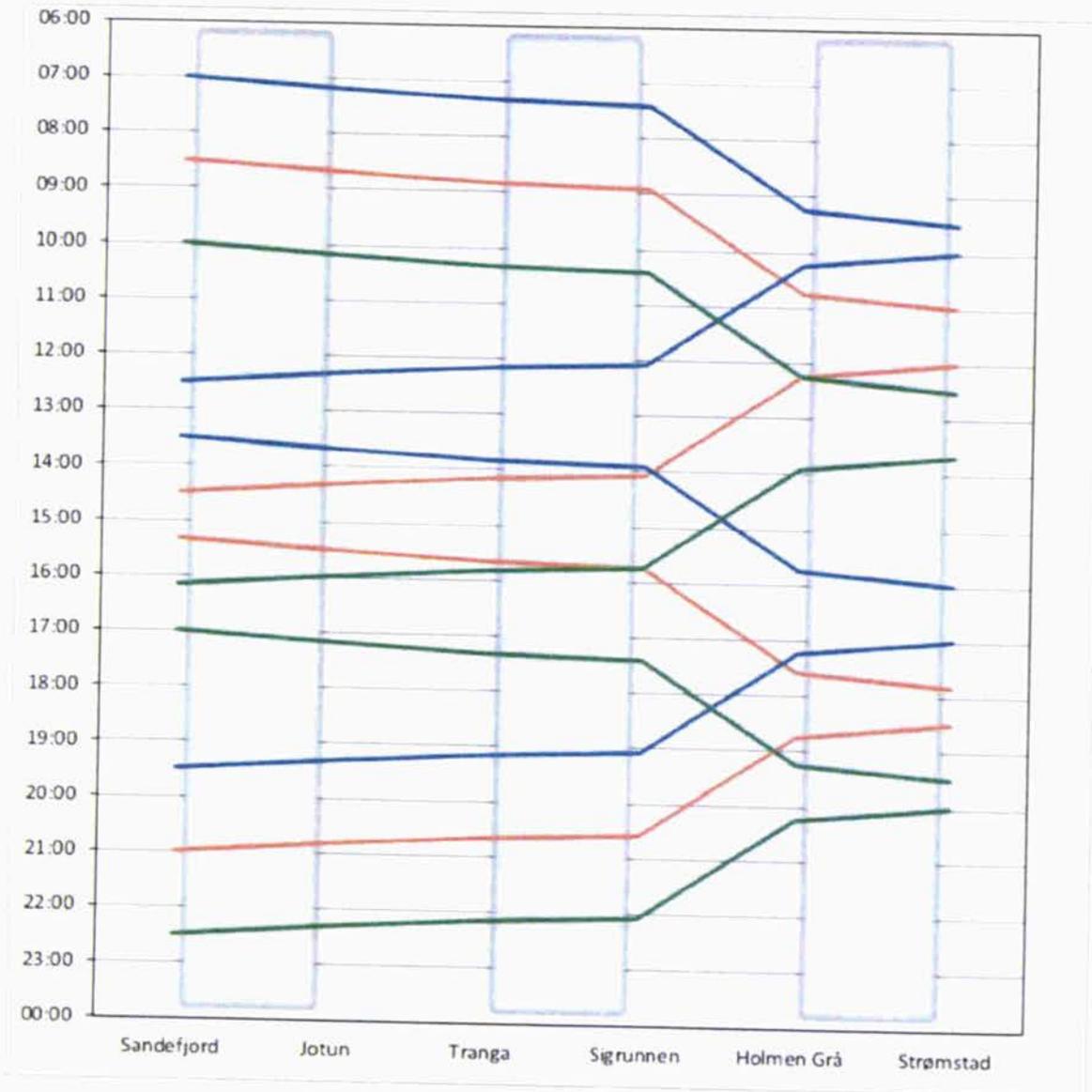

Figure 1: Proposed schedule from Sandefjord departing at 07:00 blue line (CL), 08:30 orange line (FL) and green line (CL) at 10:00.

Table 1: Proposed schedule, all year

Ferry	Departure Sandefjord	Arrival Strømstad	Departure Strømstad	Arrival Sandefjord
Color Line	07:00	09:30	10:00	12:30
Fjord Line	08:30	11:00	12:00	14:30
Color Line	10:00	12:30	13:40	16:10
Color Line	13:30	16:00	17:00	19:30
Fjord Line	15:20	17:50	18:30	21:00
Color Line	17:00	19:30	20:00	22:30

Annex 2 – Terminal building Sandefjord municipality

1. Background

- a. The parties have agreed that the terminal building will be extended in accordance with the appended drawings (**Enclosure 1**). The entire extension will be defined as a common area for use by both shipping companies and others.
- b. Once building works are completed, common facilities such as toilets and entrance areas will be relocated to the extension in accordance with the drawings in Enclosure 1.
- c. Fjord Line will thereafter be given the opportunity to rent, exclusively, the space freed up in the original terminal building; see Enclosure 1.

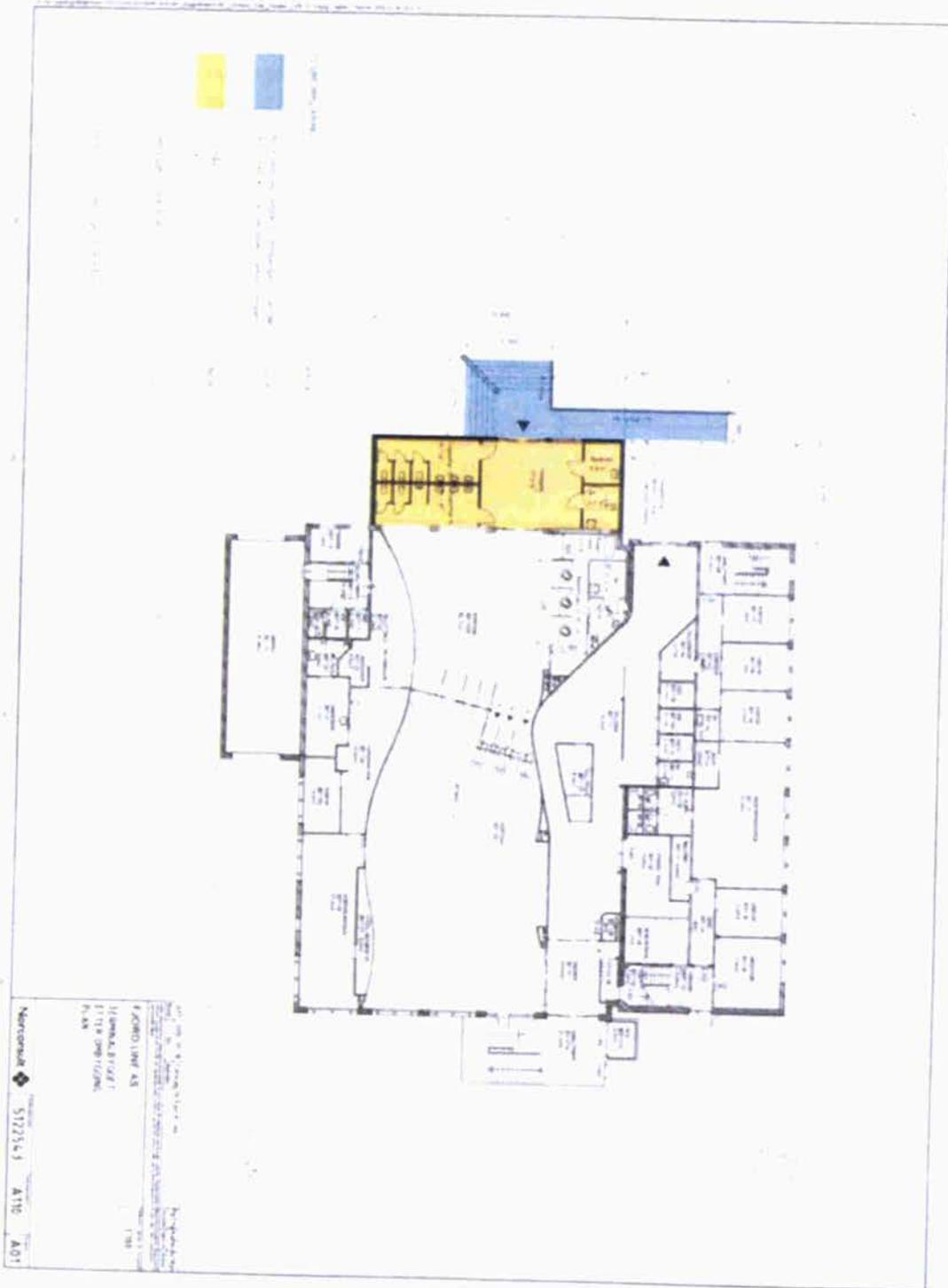
2. Agreement relating to the extension of the terminal building

- a. Sandefjord municipality will extend the terminal building in accordance with Enclosure 1; this will include preparing the application to the planning authorities.
- b. Sandefjord municipality will have full ownership of the extension.
- c. The extension will be funded by Sandefjord municipality through the ordinary port fees charged by the port authority.

3. Rental agreement relating to space in the terminal building

- a. Sandefjord municipality and Fjord Line will conclude a rental agreement relating to space in the terminal building in accordance with the municipality's ordinary rental terms.
- b. Terms and conditions shall be non-discriminatory and correspond to those offered to other lessees.

Enclosure 1 to Annex 2

AGREEMENT

On 24 August 2015, Sandefjord municipality, the owner of Sandefjord port (also referred to below as the municipality), Color Line AS (hereafter referred to as CL) and Fjord Line AS (hereafter referred to as FL), concluded an in-court settlement to resolve the disputes which had arisen between the parties concerning access to port infrastructure and the allocation of sailing times for the route between Sandefjord and Strømstad.

The in-court settlement is based on two conditions as further described in section 9 of the in-court settlement. The condition in section 9(2) that the in-court settlement be approved by Sandefjord municipality, through a competent authority, has been fulfilled. The condition in section 9(1) that the administrative proceedings initiated by ESA through its decisions of 5 March 2015 be terminated with final effect through a decision by ESA to discontinue the proceedings, or alternatively that ESA indicate *prima facie* acceptance of the commitment proposal, has not yet been met.

In case it becomes necessary to adjust the in-court settlement to fulfil the condition in section 9(1), section 9(1), second paragraph, of the in-court settlement provides:

"The parties intend to accept potential adjustments to the in-court settlement if these are required to achieve the aforementioned discontinuation or prima facie acceptance of the commitment proposal."

Subsequent to the parties informing ESA of the in-court settlement and having contacted ESA, the parties have exchanged proposals regarding adjustments to the in-court settlement to address the comments ESA has made on the content of the in-court settlement. The understanding of the municipality and CL is that ESA has not expressed any objection to FL's rights or duties under the in-court settlement. However, ESA has made some comments on the rights and duties of the municipality and CL under the in-court settlement.

Accordingly, and in the interests of advancing the efforts being made to fulfil the condition in section 9(1) of the in-court settlement, the municipality and CL have agreed the following changes to their rights and duties in connection with the in-court settlement.

The following provisions shall not in any way influence, or restrict, FL's rights or duties under the in-court settlement between CL, FL and the municipality dated 24 August 2015.

Regarding section 1, first paragraph, of the in-court settlement:

CL's right to operate a ferry service at Sandefjord port shall from 1 January 2020 be conditional upon CL being allocated sailing times.

Regarding section 1, second paragraph, of the in-court settlement:

As regards CL, the sailing plan in Annex 1 to the in-court settlement shall only apply until 31 December 2019. Effective as of 1 January 2020, CL shall waive its entitlement under the in-court settlement to the sailing times indicated by blue and green lines in Annex 1 to the in-court settlement.

Regarding section 1, third paragraph, of the in-court settlement:

The following shall apply with respect to the sailing times indicated by blue and green lines in the sailing plan in Annex 1 to the in-court settlement:

By the end of 2016, Sandefjord municipality shall allocate these sailing times for the period from 1 January 2020 to 31 December 2025. This allocation shall be made in accordance with the laws and regulations applicable at the relevant time. The allocation of these sailing times shall be made on the basis of criteria set by the municipality and announced no later than 1 March 2016, with an application deadline of 1 September 2016. The criteria shall safeguard fundamental competition, equal treatment and non-discrimination requirements, and be applied to existing and any new parties.

Effective as of 1 January 2020, CL shall waive its right under section 1, third paragraph, final sentence, of the in-court settlement.

Regarding section 1, fourth paragraph, of the in-court settlement:

As stated in section 1, fourth paragraph, of the in-court settlement, neither shipping company will be entitled to use Sandefjord port to operate a ferry service from 1 January 2026 if the municipality wishes to use the port for other purposes.

In the announcement of the criteria for the award of the sailing times indicated by blue and green lines in the sailing plan for the period 2020-2025 in Annex 1 to the in-court settlement, the municipality shall state that a shipping company which has been allocated sailing times in the period 2020-2025 and which on the basis of this allocation has placed in service a materially rebuilt and specially adapted ship or a new ship shall - in recognition of this investment and always subject to the condition that the municipality keeps the port open for ferry traffic after the end of 2025 - have a preferential right to retain these sailing times for this ship for as long as the port is kept open for ferry services, albeit not beyond 31 December 2030.

This agreement is conditional upon the in-court settlement concluded on 24 August 2015 entering into force.

Two original copies of this agreement shall be signed, of which each party will retain one. The parties will jointly make this agreement known to FL.

Sandefjord, the 7th of September 2015

_____
Gisle Dahn, Chief Municipal Executive, Sandefjord municipality

Oslo, the 7th of September 2015

_____
Trond Kleivdal, Group President, Color Line AS